

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

665.7

Hely

Idő

"1917"

Személy

Szerző: ~

Cím:

Miért van nagy sötétség a fővárosban?

Forrás:

8. évi Ujság.

Bp.

(Hely)

1171 19

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O)

Miért van nagy sötétség a fővárosban?

Egy millió kár a gázfogyasztás korlátozása miatt — A kormány, a főváros és a szénelosztó bizottság — Kevés a gázra és a koksz

— Saját tudósítónktól —

A főváros világítási üzemi bizottsága ma délelőtt Buzáth János dr. tanácsnok elnöklésével tartott ülésén vette tárgyalás alá a székesfőváros világítási üzemének 1917. évi költségvetését.

A költségvetés tárgyalása előtt Bíró Henrik felvilágosítást kért a főváros rossz közvilágítása ügyében. Érthetetlen, miért kell nekünk Béccsel és Berlinnel szemben ilyen lehetetlen állapotok között élni. Érthetetlen, hogy amikor a kormány folyton újabb és újabb terheket ró a fővárosra, a másik oldalon meghusztolja, hogy kellő bevételekről gondoskodják. Azután szöbhözta a szénelosztó bizottság ismeretes ügyét.

Buzáth János tanácsnok nyilatkozott ezután a világítás redukálásának kérdésében és foglalkozott annak pénzügyi következményeivel is. Kijelentette, hogy az általa tett nyilatkozat, hogy a fővárosnak félmilliónyi kára származik a redukálás folytán, csupán az elektromos áramra vonatkozott. A gáznál a helyzet

más, mert a gáz eltehető és amit ma el nem fogyasztottak, elfogyaszthatják holnap. De közérdek szempontjából ez a takarékoskodás sem kívánatos, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy egy métermázsa szénből 75 métermázsa kokszot, tehát fűtőanyagot állítanak elő. Nemzetgazdasági szempontból pedig egyenesen kívánatos volna, hogy a gázfogyasztást rendes mederbe tereljék. Ha azt a kárt is tekintetbe vesszük, amely a gázfogyasztás korlátozása révén is éri a fővárost, akkor az összes pénzügyi kár meghaladja az egy milliót. Ami a szénközpontról, a főváros hivatalosan csak akkor szerzett tudomást a szénközpontról, amikor annak felállítására vonatkozó miniszteri rendelet megjelent. A szénközpontról a főváros kiküldöttje nem szerepelt. Mikor ebben az ügyben a kereskedelmi miniszterhez fordultak, az igen nagy előzékenységet mutatott, de megállapította, hogy a főváros képviselőinek kiküldetése csak a rendelet megváltoztatásával volna lehetséges. Erre a főváros azt kérte, hogy a Magyar Városok

Országos Kongresszusa címen és annak képviseletében küldjék ki a bizottságba Ripka Ferenc gázgyári vezérigazgatót. A kereskedelmi miniszter ezt kilátásba helyezte, de utóbb kitűnt, hogy a kiküldetés így sem vihető, keresztül. Minthogy azonban a gázgyár bent van a vegyészeti gyárak szövetségében, a miniszter hajlandónak nyilatkozott, hogy a szövetség képviselőjét küldje a szénelosztó bizottságba és kikötötte, hogy ez a képviselő a székesfővárosi gázgyárak vezérigazgatója legyen. Így jött létre Ripka kiküldetése. — Steinhardt Antal az iránt intézett kérdést Ripka vezérigazgatóhoz, mi az oka annak, hogy a gázórák miatt sok a panasz. Hájós Zsigmond dr. azt kérdezte, hogy a szénellátás milyen stádiumban van, mert az utóbbi időben aggasztó hírek keltek szárnyra. — Bíró Henriket nem elégíti ki a szénelosztó bizottság ügyében kapott válasz.

A közgyűlésnek kell ebben a kérdésben megnyilatkoznia. A bizottság ezt az álláspontot magáévá tette.

Eulenberg Salamon dr. azt indítványozta, hogy a közgyűlés a világítás redukciója ügyében is foglaljon állást. Ennek a redukciónak praktikus értelme nincsen, ezzel csak a fővárost károsítja a kormány, anélkül, hogy a köznek belőle haszna volna. Feleki Béla dr. szintén bírálat tárgyává tette a kormányt a fővárossal szemben elkövetett eljárását úgy a világítás korlátozása, mint a szénelosztó hi-

zottság ügyében. A tanács adatokkal ellátott előterjesztéssel jöjjön a közgyűlés elé, mert a kormány rendelkezéseinek nemcsak pénzügyi hátrányai vannak, hanem közbiztonsági szempontból is igen hátrányos. Este csak kétféle embert láthatni az utcán. Olyant, aki gázol és olyant, akit elgázolnak. A fővárosnak különben is elemi joga, hogy utcáit úgy világítsa meg, ahogy akarja. El tud ugyan képzelni eseteket, hogy a kormány a kivételes hatalomról szóló felhatalmazás alapján ebbe a jogba is beleavatkozzék, de akkor is előzőleg meg kell kérdezni a fővárost.

Ripka Ferenc dr. vezérigazgató reflektált a vita során a gázüzemre vonatkozó felszólalásokra. Elismerte, hogy a közvilágítás tényleg rossz, de ennek hiányosságát még fokozza a záróra-rendelet és az a tilalom, hogy az üzletek kirakatlámpáit nem szabad felgyújtani. A háboru alatti a közvilágítás 55%-kal redukálódott, holott Bécsben az összesel a redukálás alig haladta meg az 5%-ot, Berlinben pedig a rendes közvilágítás volt meg. Az ezáltal elért megtakarítás szénben a téli hónapokban három vagon naponta, amely azonban a napok meghosszabbodásával egészen másfél vagonra redukálódik. Tekintetbe véve, hogy a gázműveknek naponta 135 vagon szénre van szüksége, ez a három vagon igazán nem játszik szerepet. Az üzleti zárórának újabb szabályozása a világító gáz

Forrás:

(Hely)

s. 23.

terén 5% visszaesést jelent, ami az előirányzatra való figyelemmel, körülbelül 400.000 korona bevétel elmaradását vonja maga után. Az a baj, hogy nem tudják az illetékes tényezők köztudatába vinni, hogy a világítás redukálása a gazdasági érdekekkel is teljesen ellenkezik, mert ezáltal elesünk a kokszt és a hadviselés szempontjából oly fontos melléktermékek, mint a kátrány és az amoniák termelésétől. Ha mutatkoznak bajok, azoknak oka az, hogy a gázgyár kénytelen szénrel dolgozni. Ezért elnézést is kér a közönségtől. A kokszellátás körül a fuvarozás terén mutatkoznak bajok; jelenleg 2700 fuvarra való megrendelés van, úgy, hogy legközelebb kénytelenek lesznek kokszmegrendeléseket két hétre felfüggeszteni. A gázmérők hiánya

szintén bekövetkezett, de a gázgyár gondoskodott, hogy a jövőben ezeket a bajokat eliminálják és azt hiszi, hogy májusban vagy júniusban újabb fogyasztókat lehet majd bekapcsolni a hálózatba. Ezután a szénellátás bajairól szólott és megemlítette, hogy a koronázást megelőzően két nappal olyan volt a helyzet, hogy a főváros sötétben marad. A legerélyesebb közbenjárásra sikerült azután 200 vagon szenet kapni, amelyet már leszállítottak s a szállítás most megint nem kielégítő. Reméli azonban, hogy a téli hónapokat baj nélkül átusszák.

Stark Lipót vezérigazgató megerősítette Buzáthnak a szénmegtakarításra vonatkozó kijelentéseit. Ami az elektromos üzem szénellátását illeti, a bajok sokkal kisebbek voltak, mint a gázgyárnál, mert az elektromos üzem hazai szénnel dolgozik.

A bizottság ezután a világítási üzemek költségvetését vette tárgyalás alá és azokat *Müller József*, *Bíró Henrik*, *Feleki Béla dr.*, *Rózsa-völgyi Manó dr.*, *Steinhardt Antal*, *Hajós Zsigmond dr.* és *Eulenberg Salamon dr.* felszólalásai és az elnöklő tanácsnok felvilágosításai után elfogadta.